KOMMISSIONENS GENOMFÖRANDEBESLUT (EU) 2020/1050

av den 15 juli 2020

om tillåtelse för Spanien att godkänna biocidprodukter som består av kväve som genereras på plats för skydd av kulturarv

(Endast den spanska texten är giltig)

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 528/2012 av den 22 maj 2012 om tillhandahållande på marknaden och användning av biocidprodukter ([1]), särskilt artikel 55.3,

efter samråd med ständiga kommittén för biocidprodukter, och

av följande skäl:

(1) Bilaga I till förordning (EU) nr 528/2012 innehåller verksamma ämnen som har en mer gynnsam profil vad gäller människors eller djurs hälsa eller miljön. Produkter som innehåller dessa verksamma ämnen kan därför godkännas genom ett förenklat förfarande. Kväve finns upptaget i bilaga I till förordning (EU) nr 528/2012 med begränsningen att det endast får användas i begränsade mängder i behållare som är färdiga för användning.

(2) I enlighet med artikel 86 i förordning (EU) nr 528/2012 är kväve godkänt som verksamt ämne för användning i biocidprodukter i produkttyp 18, insekticider ([2]). Biocidprodukter som består av kväve enligt godkännandet är godkända i flera medlemsstater, inklusive Spanien, och levereras i gasbehållare ([3]).

(3) Kväve kan också genereras på plats från omgivningsluft. Kväve som genereras på plats är för närvarande inte godkänt för användning i unionen och är varken förtecknat i bilaga I till förordning (EU) nr 528/2012 eller infört i förteckningen över verksamma ämnen i granskningsprogrammet för existerande verksamma ämnen i biocidprodukter i bilaga II till kommissionens delegerade förordning (EU) nr 1062/2014 ([4]).

(4) I enlighet med artikel 55.3 i förordning (EU) nr 528/2012 lämnade Spanien den 19 november 2019 in en ansökan till kommissionen om undantag från artikel 19.1 a i den förordningen, i vilken Spanien begär att få godkänna biocidprodukter som består av kväve som genereras på plats från omgivningsluft för skydd av kulturarv (nedan kallad *ansökan*).

(5) Kulturarv kan skadas av ett stort antal skadliga organismer, från insekter till mikroorganismer. Förekomsten av dessa organismer kan inte bara leda till att själva kulturföremålet går förlorat, utan medför även en risk för att dessa skadliga organismer sprids till andra närliggande föremål. Utan lämplig behandling kan föremålen skadas ohjälpligt, vilket innebär en allvarlig risk för kulturarvet.

(6) Kväve som genereras på plats används för att skapa en kontrollerad atmosfär med en mycket låg syrekoncentration (anoxi) i permanenta eller tillfälliga tätade behandlingstält eller behandlingskamrar för att bekämpa skadliga organismer på kulturarvsföremål. Kvävet avskiljs från omgivningsluften och pumpas in i behandlingstältet eller behandlingskammaren där kvävehalten ökas till ungefär 99 %, och luften blir följaktligen nästan helt syrefri. Fuktigheten hos det kväve som pumpas in i behandlingsområdet bestäms utifrån vilket föremål som ska behandlas. Skadliga organismer kan inte överleva under de förhållanden som skapas i behandlingstältet eller behandlingskammaren.

(7) Enligt ansökan har de senaste årtiondenas utveckling av metoden med kvävebaserad anoxi för behandling av kulturarvsföremål gjort det möjligt för kulturinstitutioner (museer, arkiv, bibliotek, instanser för konservering och restaurering osv.) att frångå användningen av de mycket toxiska ämnen som tidigare användes.

([1]) EUT L 167, 27.6.2012, s. 1.

([2]) Kommissionens direktiv 2009/89/EG av den 30 juli 2009 om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 98/8/EG för att ta upp kväve som ett verksamt ämne i bilaga I till direktivet (EUT L 199, 31.7.2009, s. 19).

([3]) Förteckning över godkända produkter finns på https://echa.europa.eu/sv/information-on-chemicals/biocidal-products

([4]) Kommissionens delegerade förordning (EU) nr 1062/2014 av den 4 augusti 2014 om arbetsprogrammet för en systematisk granskning av alla existerande verksamma ämnen som används i biocidprodukter som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 528/2012 (EUT L 294, 10.10.2014, s. 1).

(8) Enligt de uppgifter som Spanien lämnat verkar användningen av kväve som genereras på plats vara den enda effektiva metod för att bekämpa skadliga organismer som kan användas på alla typer av material och kombinationer av material som finns på kulturinstitutioner utan att föremålens makroskopiska och molekylära egenskaper förändras. Denna metod kan användas för att behandla särskilt känsliga material, t.ex. etnografiskt arv, mumier och samtida konst, så att de bevaras.

(9) Metoden med anoxi, eller modifierad eller kontrollerad atmosfär, förtecknas i standarden EN 16790:2016 ”Bevarande av kulturarvet – Samordnad skadedjurskontroll för skydd av kulturarvet”, och där uppges att kväve är vanligast för att skapa anoxi.

(10) Det finns även andra metoder för att bekämpa skadliga organismer, t.ex. gammastrålning, termochock (höga eller låga temperaturer) och mikrovågor. Dessutom kan andra verksamma ämnen användas för detta. Enligt Spanien har dock var och en av dessa metoder begränsningar i fråga om de material som de kan användas på.

(11) Enligt ansökan används knappt några andra verksamma ämnen på kulturinstitutionerna på grund av ämnenas faroprofil. Efter behandling med dessa ämnen kan resthalterna på de behandlade föremålen successivt komma att släppas ut i miljön, vilket innebär en risk för människors hälsa. Detta gäller särskilt kulturinstitutioner som är öppna för besökare.

(12) Enligt ansökan skulle användning av gammastrålning kunna ge upphov till DNA-förändringar hos t.ex. mumier eller föremål på naturhistoriska museer, medan det för vidare studier och analys krävs att deras genetiska material är intakt. Användning av gammastrålning skulle dessutom ställa krav på särskilda utrymmen för radioaktivt arbete med den utrustning som krävs för att uppfylla säkerhetskraven samt utbildning och övervakning av personal som utsätts för joniserande strålning. Detta är knappast genomförbart på kulturinstitutioner.

(13) Enligt uppgifterna i ansökan har termiska processer (frys- eller värmebehandlingar) oönskade effekter på flera material. Högtemperaturbehandling kan orsaka förändringar i ytan på organiska material, uppmjukning av lim och kristallisation av fett. Enligt Spanien används knappt högtemperaturbehandling för att bevara kulturarv, eftersom många material som påträffats i flyttbart kulturarv innehåller fett eller protein (t.ex. oljemålningar, tempera och vaxskulpturer). Dessutom skulle en temperaturhöjning kunna ge oönskade kemiska reaktioner. På liknande sätt skulle lågtemperaturbehandling kunna påverka ytbehandlingarna och ytbeläggningarna samt orsaka kondensering inne i behandlingsutrymmena.

(14) Enligt ansökan kan mikrovågsbehandling generera hetta, vilket orsakar mikroskopiska och makroskopiska förändringar i kulturföremålen.

(15) Enligt uppgifterna i ansökan är användning av kväve i gasbehållare inte ett lämpligt alternativ för kulturinstitutioner eftersom det medför praktiska nackdelar. De begränsade mängderna i gasbehållare kräver frekventa transporter och en separat lagringsanläggning. Behandling med kväve i gasbehållare skulle också ge höga kostnader för kulturinstitutionerna.

(16) Enligt ansökan har många kulturinstitutioner under de senaste årtiondena investerat i behandlingskamrar och kvävegeneratorer. Eftersom anoxibehandling med användning av kväve som genereras på plats är användbart och lämpligt för behandling av alla material används det mycket ofta för att bevara kulturarv.

(17) Om man skulle kräva att kulturinstitutioner använder olika metoder för att bekämpa skadliga organismer (som var och en lämpar sig för specifika material och föremål) i stället för en redan beprövade metod som är lämplig för alla material, skulle det medföra extra kostnader för dem och göra det mer komplicerat för dem att uppnå målet att sluta använda farligare verksamma ämnen i sin integrerade skadedjursbekämpning. Dessutom skulle tidigare investeringar gå förlorade om man slutar använda utrymmen och utrustning som förvärvats för anoxibehandling med användning av kväve som genereras på plats.

(18) Ett eventuellt undantag enligt artikel 55.3 i förordning (EU) nr 528/2012 för kväve som genereras på plats diskuterades under 2019 vid flera möten ([5]) i kommissionens expertgrupp för behöriga myndigheter för biocidprodukter.

([5]) Det 83:e, 84:e, 85:e och 86:e mötet i kommissionens expertgrupp med representanter för medlemsstaternas behöriga myndigheter för genomförandet av förordning (EU) nr 528/2012 hölls i maj 2019, juli 2019, september 2019 respektive november 2019. Mötesprotokollen finns på https://ec.europa.eu/health/biocides/events_en#anchor0

(19) Efter den första liknande ansökan från Österrike om undantag för produkter som består av kväve som genereras på plats genomförde Europeiska kemikaliemyndigheten, på kommissionens begäran, ett offentligt samråd om Österrikes ansökan där alla berörda parter kunde lämna synpunkter. De allra flesta av de 1 487 synpunkter som mottogs var positiva till undantaget. Många av dem som svarade redogjorde för nackdelarna med de tillgängliga alternativa metoderna: termiska behandlingar kan skada vissa material, användningen av andra verksamma ämnen lämnar toxiska resthalter på artefakter som successivt släpps ut i miljön, och användningen av kväve i gasbehållare gör det omöjligt att kontrollera den relativa fuktigheten i behandlingsområdet, vilket krävs för behandling av vissa material.

(20) Två internationella organisationer som företräder museer och kulturarvsplatser (internationella museirådet och International Council on Monuments and Sites) har uttryckt sin avsikt att lämna in en ansökan om upptagande av kväve som genereras på plats i bilaga I till förordning (EU) nr 528/2012, vilket skulle göra det möjligt för medlemsstaterna att godkänna produkter som består av kväve som genereras på plats utan att det behövs ett undantag i enlighet med artikel 55.3 i den förordningen. Dock är det tidskrävande att utvärdera en sådan ansökan, ta upp ämnet i bilaga I till förordning (EU) nr 528/2012 och erhålla produktgodkännanden.

(21) Det framgår av ansökan att det för närvarande inte finns några lämpliga alternativ i Spanien, eftersom alla de alternativa metoder som för närvarande finns tillgängliga antingen är olämpliga för behandling av alla material eller medför praktiska nackdelar.

(22) På grundval av alla dessa argument kan man dra slutsatsen att kväve som genereras på plats är avgörande för skydd av kulturarv i Spanien och att det inte finns några lämpliga alternativ. Spanien bör därför tillåtas att godkänna tillhandahållandet på marknaden och användningen av biocidprodukter som består av kväve som genereras på plats för skydd av kulturarv.

(23) Det eventuella upptagandet av kväve som genereras på plats i bilaga I till förordning (EU) nr 528/2012 och medlemsstaternas efterföljande godkännande av produkter som består av kväve som genereras på plats är tidskrävande. Ett undantag bör därför medges för en tidsperiod som skulle göra det möjligt att slutföra de underliggande förfarandena.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Spanien får godkänna tillhandahållandet på marknaden och användningen av biocidprodukter som består av kväve som genereras på plats för skydd av kulturarv till och med den 31 december 2024.

Artikel 2

Detta beslut riktar sig till Konungariket Spanien.

Utfärdat i Bryssel den 15 juli 2020.

På kommissionens vägnar
Stella KYRIAKIDES
Ledamot av kommissionen